

Visie op het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand

Een stelsel dat **aantoonbaar** werkt voor mensen en de professionals die hen bijstaan: versterking sociaal advocaten en mediators

The background features a series of concentric circles in shades of light blue and white, creating a tunnel-like effect that draws the eye towards the center text.

1. Het huidige stelsel en de verbeteringen

**Bernard de Leest
NOvA**

Rechtsbescherming voor minder- draagkrachtige burgers

- Toegang tot het recht en de rechter is een mensenrecht én cruciaal voor het bestrijden van ongelijkheid en bevorderen van welzijn en groei
- In Nederland wordt dit geregeld in de Wet op de Rechtsbijstand en gerealiseerd in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand
- Het stelsel biedt aan min- en onvermogende burgers het hele palet aan (0e, 1e en 2e lijns-) dienstverlening dat nodig is voor het oplossen van een juridisch of gejuridiseerd probleem

Stelselverbetering(en)

Opeenvolgende commissies constateerden dat de fundamenteën van het huidige stelsel deugen, maar ook dat verbetering en innovatie nodig zijn voor een stabiel en duurzaam stelsel, namelijk:

- Een betere aansluiting bij burgers en hun juridische of gejuridiseerde vragen
- Verhoging en borging van de kwaliteit van dienstverlening
- Duurzame garantie van een reële vergoeding voor sociaal advocaten en mediators
- Meer overzicht en inzicht in de werking van het stelsel
- Een responsievere overheid

Stabiel en duurzaam

=

- Mensgericht
- Lerend
- Effectief en doelmatig

Lopende stelselherziening

- Lopende stelselherziening ingezet in 2018 met contourennota Minister voor Rechtsbescherming
- Lerenderwijs komen tot een vernieuwd stelsel
 - Burger en zijn juridische of gejuridiseerde vraag centraal
 - Verbreding en versterking eerstelijns
 - Versterking tweedelijns
 - Burgergerichte overheid
 - Opnieuw inrichten van rollen en functies van bestaande organisaties in het stelsel
- Wetgevingstraject en implementatie voorzien in 2025

Lopende stelselherziening niet door iedereen
(volledig) omarmd, maar toch
maatschappelijke meerwaarde

Maatschappelijke meerwaarde door samenwerking

Inhoudelijk en relationeel leren partijen
steeds beter met elkaar te werken

O.a.

Samenwerking
eerstelij -
Oplossingsroutes en
Rechtshulppakketten
- JuLo - Hillesluis -
Project innovatie

2. Onze visie op het stelsel

**Coşkun Çörüz
MfN**

a. Preventie en snelle oplossing aan de voorkant. Wat moet het stelsel bieden?

- **Integrale dienstverlening** – georganiseerd rondom de burger en zijn juridische of gejuridiseerde vraag
- **Brede, laagdrempelige voorzieningen** – gebruik makend van voorzieningen die er zijn met het Juridisch Loket als coördinerende voorziening
- **Specialistische hulp** van sociaal advocaten en mediators bij complexere juridische of gejuridiseerde vragen, bij typen problemen die rechtstreekse toegang tot specialisten noodzakelijk maken en bij verplichte of urgent geachte gang naar de rechter

Bereik

- Onafhankelijke *online* voorlichting voor iedere inwoner
 - Persoonlijke hulp dichtbij huis voor Wrb-gerechtigden
 - Aandacht nodig voor andere kwetsbare burgers zoals gedupeerden toeslagaffaire en gaswinning en economisch kwetsbaren zoals zzp-ers en flexwerkers

Wat is hiervoor is nodig?

- **Any door goes** - burgers worden daar waar ze binnen komen geholpen en/of warm verwezen (verbinding sociaal en juridisch domein)
- **Afstemming en coördinatie tussen ketenpartners** – – ketensamenwerking binnen en buiten het juridische domein - bewezen aanpakken vastgelegd in oplossingsroutes met daarbinnen rechtshulppakketten
- **Afspraken met overheden die vaak wederpartij zijn** – menselijke maat - betrokken in oplossingsroutes - geïnformeerd door data (datadialogen, dashboard Rechtsbijstand gemeenten) – in samenwerking met Burgergerichte overheid
- **Hoge kwaliteit dienstverleners en dienstverlening** – meetbaar (*feedback loop*), voor burgers kenbaar en in *best practices* en bewezen aanpakken door dienstverleners uitgevoerd
- **Reële vergoedingen** – met periodieke herijking op basis van monitoring door het Kenniscentrum

Kenniscentrum 2020 – Desk research Criteria van goede rechtsbijstand

b. Hoe kan dit het beste georganiseerd en uitgevoerd worden?

- **Bredere en laagdrempeligere voorzieningen** – goede landelijke dekking – het Juridisch Loket coördineert, voert mede uit en stemt af met lokale en regionale partners binnen en buiten het juridische domein
- **Betere diagnose en triage** – optimale verwijzing zodat de burger bij de meest passende dienstverlener komt
- **Optimaliseren organisatie tweede lijn bij de Raad** – burger vraagt op laagdrempelige manier aan bij de Raad – Raad beslist en matcht vraag van de burger met de passende dienst en dienstverlener
- **Feedbackloop kwaliteitsborging** – van sociaal advocaten en mediators ligt bij MfN, NOvA en de Raad

Randvoorwaarden

- **Aansturing integraal stelsel vergt intensieve, collegiale samenwerking** – in de driehoek tussen JenV (stelselverantwoordelijke), Juridisch Loket en Raad – en ook samenwerking tussen RvT Juridisch Loket en RvA Raad
- **Onderdeel van de governance** – samenwerking met en advisering door ketenpartners
- **Robuuste financiering** - continuering open-eind financiering – periodieke herijking puntentoekening op basis van continue monitoring door het Kenniscentrum vernieuwing ICT landschap Raad – structurele investering in hele stelsel (jaarlijks 25m) –

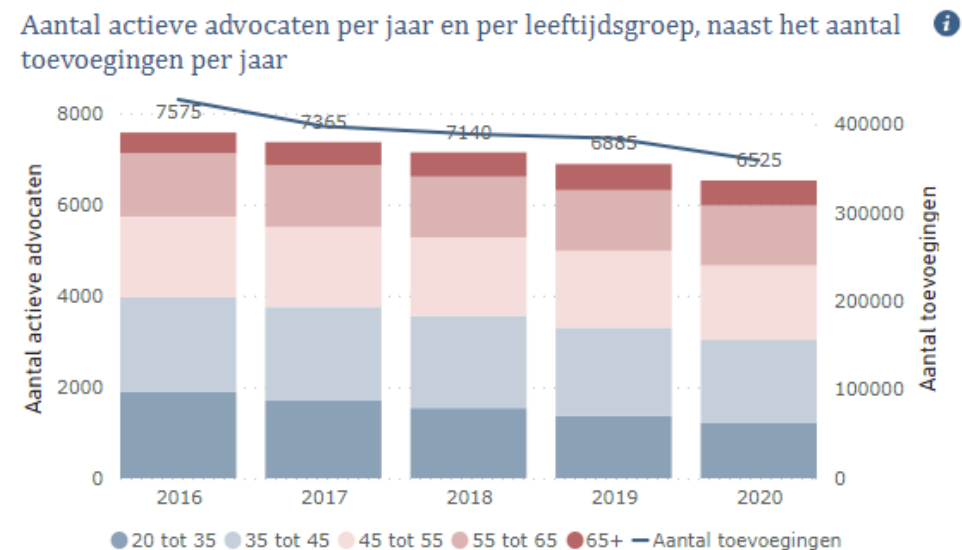
**3.
Gespreksthema's
met het accent
op de tweede lijn**

**Irene Nijboer
RvR**

Onze accenten op de tweede lijn

1. Versterken sociaal advocaten en mediators
 - Borgen van voldoende aanwas sociaal advocaten →
 - Verhogen van kwaliteit
 - Stimuleren van mediation
2. Behoedzaam innoveren en stabiliteit en continuïteit van het stelsel
3. Conferentie in het najaar over de gezamenlijke visie op het stelsel

Verloop van actieve advocaten

Screen print van het Dashboard aanbod sociaal advocaten dat binnenkort wordt gepubliceerd | Kenniscentrum – NOVA 2022

Wat willen we gaan doen in de tweede lijn?

Kerntaken Raad:

- Houden en beheren van een **register** van dienstverleners (advocaten en mediators)

- Ontwikkelen en onderhouden van een **dienstencatalogus** van beschikbare diensten en dienstverleners

- Borgen van de **kwaliteit** van de aangeboden diensten op basis van een breed spectrum aan criteria

- **Matchen** van de vraag van de burger met de passende dienst en dienstverlener

- **Monitoring en evaluatie** van het stelsel via onder meer de jaarlijkse Stand van de uitvoering Rechtsbijstand

Kenniscentrum

- Signalering
- Monitoring en evaluatie van de kwaliteit van dienstverlening
- Werking van het stelsel in de Stand van de Uitvoering Rechtsbijstand
 - In uitvoering, o.a.:
feedbackloops en matching in herstelregelingen
kinderopvangtoeslag,
experiment echtscheiding,
Ratz

Tot slot

Reflectie op de visie

